

BOSNA I HERCEGOVINA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 021546 18 Uvp
Banja Luka, 04.10.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sudija Strahinje Ćurkovića predsjednika vijeća, Edine Ćupeljić i Smiljane Mrše članova vijeća, uz učešće Sanje Oraščanin zapisničara, u upravnom sporu po tužbi M. T. iz S., R., zastupan po punomoćniku R. S., advokatu iz D., (u daljem tekstu: tužioci), protiv rješenja broj ... od 20.09.2017. godine, tužene V. R. S., u predmetu stupanja u posjed eksproprisanih nepokretnosti, odlučujući o zahtjevu tužilaca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 021546 17 U od 25.04.2018. godine, u sjednici održanoj dana 04.10.2018. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev se odbija.

Zahtjev tužioca za naknadu troškova postupka se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom odbijena je kao neosnovana tužba protiv osporenog akta bliže označenog u uvodnom dijelu ove presude, kojim je R. S., nakon konačnosti rješenja o potpunoj eksproprijaciji dozvoljeno stupanje u posjed nepokretnosti eksproprisanih rješenjem Područne ... D. broj ... od 27.07.2016. godine, a u svrhu eksploatacije uglja za potrebe T. S. označenih kao k.č.broj ..., upisana u z.k. ul. broj ... (nova k.č.broj ..., upisana u pl.broj ...) k.o. R., kao vlasništvo I. T. i M. T. sa po ½ dijela, s tim da će prije predaje u posjed eksproprisanih nepokretnosti prvostepeni organ obezbijediti dokaze koji su potrebni za određivanje naknade za eksproprisanu nepokretnost, pri čemu tužba podnesena protiv ovog rješenja ne odlaže njegovo izvršenje.

Odbijanje tužbe obrazloženo je navodima suda da su u konkretnom slučaju ispunjeni uslovi iz odredbe člana 33. stav 3. Zakona o eksproprijaciji („Službeni glasnik RS“ broj 112/06-79/15, u daljem tekstu: ZE), pa da se predmetne nekretnine mogu predati u posjed nakon konačnosti rješenja o eksproprijaciji, s obzirom da je eksproprijacija izvršena zbog eksploatacije uglja za potrebe rada T. S. koja je kao objekat infrastrukture od značaja za R. S., a za koju svrhu je investitor obezbijedio sredstva za isplatu naknade vlasnicima nepokretnosti. Prema navedenom bez obzira što tužiocu prethodno nije isplaćena naknada za eksproprisanu nepokretnost, razlog hitnosti opravdava činjenica da je T. S. kao objekat energetske infrastrukture od izuzetnog interesa za R. S., a sredstva za isplatu naknade su obezbijedena, pa ukoliko tužilac i korisnik eksproprijacije ne postignu sporazum o naknadi, ista će se odrediti u vanparničnom postupku pred nadležnim osnovnim sudom, zbog čega je bez osnova prigovor tužioca na te okolnosti.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje pobijane presude, tužilac osporava njenu zakonitost iz razloga pogrešne primjene materijalnog prava i povrede pravila postupka koja je od uticaja na rješenje. Pozivajući se na presudu nižestepenog suda broj 11 0 U 020010 17 U od 23.10.2017. godine kojom je identično pitanje riješeno na drugačiji način i zauzet stav da Pravobranilaštvo nije ovlašteno da zastupa interese E.F.T. d.o.o. S. privatne kompanije, te da u ime njih podnosi zahtjev za ulazak u posjed prije isplate naknade. Sud se takođe pogrešno poziva na ugovor o koncesiji kojeg u spisu nema, pa je samo paušalno zaključivanje suda o postojanju ove činjenice i dokaza, a takođe nije moguće ispitati šta je u tom ugovoru utvrđeno po pitanju regulisanja imovinsko-pravnih odnosa na nekretninama na kojima koncesionar ima pravo korištenja, čija je obaveza da ih riješi, te niz drugih pravno bitnih i relevantnih činjenica od kojih bi zavisila odluka suda, zbog čega pobijanu presudu nije moguće ispitati. Povreda materijalnog prava proizlazi iz činjenice da je tuženi organ pogrešno, a na štetu tužioca primijenio odredbe člana 33. stav 1. ZE koji nije u saglasnosti sa Ustavom, jer je ta odredba propisivala da korisnik eksproprijacije stiče pravo na posjed eksproprisane nepokretnosti danom konačnosti rješenja o eksproprijaciji. U pobijanoj presudi navodi se da su nekretnine eksproprisane u svrhu eksploatacije uglja za potrebe T. S. pa je pogrešno, paušalno i proizvoljno pozivanje suda na odredbu člana 33. stav 2., raniji stav 3. ZE, koja odredba daje izuzetno pravo Vladi da na zahtjev korisnika, a ne na zahtjev Pravobranioca odobri ulazak u posjed eksproprisane nekretnine kada je u pitanju izgradnja objekta infrastrukture, a u konkretnom slučaju radi se o eksploataciji uglja, a ne o izgradnji objekta infrastrukture, što ukazuje na nezakonitost pobijane presude. Predlaže da se zahtjev uvaži, pobijana presuda preinači, tužba uvaži i osporeni akt poništi ili da se pobijana presuda ukine i predmet vrati nižestepenom sudu na ponovni postupak. Zatražio je i naknadu za sastav tužbe po ranijem troškovniku, kao i za sastav zahtjeva u iznosu od 877,00 KM (nagrada i paušal po advokatskon tarifi RS i PDV), te troškove takse po odluci suda.

Tužena u odgovoru na zahtjev navodi da su predmetne nekretnine eksproprisane rješenjem Područne ... D. od 27.07.2016. godine koje je u međuvremenu postalo pravosnažno, pa imajući u vidu odredbe člana 6. i 33. ZE, te člana 9. važećeg Zakona o pravobranilaštvu Republike Srpske („Službeni glasnik RS“ broj 7/18) proizlazi da je potpuno irelevantno pozivanje tužioca na presudu Okružnog suda u Banjaluci od 23.10.2017. godine u kojoj je iznesen stav da Pravobranilaštvo RS nije ovlašteno da zastupa privatnu kompaniju, te da u ime njih podnosi zahtjev za ulazak u posjed prije isplate naknade. Osporenim aktom Republici Srpskoj je dozvoljeno stupanje u posjed nekretnina eksproprisanih pomenutim rješenjem, nakon njegove konačnosti, što je u skladu sa navedenim odredbama ZE, pa su svi prigovori tužioca bez osnova. To se odnosi i na prigovor da u spisu nema ugovora o koncesiji, jer je isti priložen u postupku eksproprijacije, a tužilac je sa istim bio upoznat u tom postupku, a i sam ugovor nije od suštinske važnosti za odlučivanje po tužbi u ovoj upravnoj stvari, jer ZE ne daje ovlaštenje koncesionaru da zahtijeva ulazak u posjed eksproprisanih nekretnina, već je to isključivo pravo korisnika eksproprijacije odnosno koncedenta. Nema pogrešne primjene materijalnog prava u vezi sa odlukom Ustavnog suda broj U-46/13 od 22.12.2014. godine, jer je u skladu sa tom odlukom donesen Zakon o izmjenama i dopunama ZE („Službeni glasnik RS“ broj 79/15) kojim je brisan stav 1. člana 33. ZE, a pravni osnov za donošenje rješenja je član 33. stav 3. toga Zakona. Pod postupkom eksploatacije mineralnih sirovina smatra se izvođenje radova na otvaranju, pripremi, razradi i otkopavanju ležišta mineralnih sirovina i izvođenje drugih rudarskih radova, a Zakon o rudarstvu („Službeni glasnik RS“ broj 59/12) definiše površinski kop kao rudarski objekat sa površinskim načinom eksploatacije. Proizlazi da eksploatacija uglja koja se u konkretnom slučaju vrši za potrebe termoelektrane ne podrazumijeva samo postupak „vađenja“ uglja, već

je to kompleksan postupak koji podrazumijeva i između ostalog izgradnju objekta infrastrukture neophodnih za vršenje eksploatacije uglja i dopreme uglja do termoelektrane. Osporeni akt donesen je uz pravilnu primjenu odredbe člana 33. stav 3. ZE, a po zahtjevu korisnika eksproprijacije kako je to propisano zakonom. Predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev i pobijanu presudu po odredbama člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), kao i cjelokupne spise ovog upravnog spora i predmetne upravne stvari, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Predmet ove upravne stvari je zahtjev korisnika eksproprijacije (Republike Srpske) od 23.08.2017. godine za donošenje rješenja za stupanje u posjed nekretnina eksproprijiranih rješenjem Područne ... D. od 27.07.2016. godine kojim je izvršena potpuna eksproprijacija nekretnina označenih u njegovom dispozitivu radi eksploatacije uglja za potrebe T. S.. Uz zahtjev je dostavljeno rješenje o eksproprijaciji u fotokopiji, a priložen je i izvještaj o vještačenju vještaka poljoprivredne struke dipl. ing. polj. J. N. od 22.06.2015. godine, zapisnik sačinjen u postupku eksproprijacije od 24.03. i 06.04.2016. godine kao dokaz da su obezbijeđeni dokazi za isplatu naknade za eksproprijisane nekretnine.

Zahtjev je obrazložen navodima da je protiv rješenja o eksproprijaciji od 27.07.2016. godine žalbu izjavio tužilac i da je o istoj odlučeno rješenjem drugostepenog organa broj ... od 17.01.2017. godine, tako da je poništio rješenje u tački 2. dispozitiva (kojim je odbijen zahtjev tužioca I. T., vlasnika nekretnina) i u tom dijelu predmet vratio na ponovni postupak, a u ostalom dijelu rješenje ostalo neizmijenjeno, pa je u tom dijelu steklo svojstvo konačnosti. Takođe je navedeno da je investitor E.F.T. R. i T. S. d.o.o. S. zaključio ugovor o koncesiji za korištenje - eksploataciju uglja na eksploatacionim poljima ležišta R., D. i O. u S., kao početni korak u realizaciji projekta izgradnje T.E. S. sa tuženom dana 25.02.2008. godine, sa kasnijim izmjenama i dopunama. Imajući u vidu da je postupak pokrenut radi eksploatacije uglja za potrebe T. S. koja je kao objekat energetske infrastrukture od značaja za Republiku Srpsku, te da je investitor već obezbijedio sredstva za isplatu naknade ranijim vlasnicima nekretnina prema procjeni ovlaštenog sudskog vještaka, te bi usljed svakog kašnjenja i proteka ugovornih rokova investitor trpio veliku i nenadoknadivu štetu, zbog čega mu je neophodno omogućiti hitno stupanje u posjed nepokretnosti u svrhu održavanja planiranog obima proizvodnje termoelektrane.

Zahtjev se temelji na odredbi člana 33. stav 3. ZE kojim je propisano da kada je u pitanju izgradnja objekata infrastrukture, Vlada može izuzetno na zahtjev korisnika eksproprijacije, koji je iznio valjane razloge za potrebu hitnog stupanja u posjed nepokretnosti, riješiti da mu se ta nepokretnost preda u posjed i nakon konačnosti rješenja o eksproprijaciji, ako utvrdi da je to neophodno zbog hitnosti slučaja ili da bi se spriječila znatnija šteta. Prije donošenja rješenja prema odredbi stav 4. moraju se obezbijediti dokazi o stanju i vrijednosti eksproprijiranih nepokretnosti.

Dakle, ulazak u posjed nakon konačnosti rješenja o eksproprijaciji omogućuje se korisniku eksproprijacije samo izuzetno, ako se radi o izgradnji objekata infrastrukture i kada korisnik eksproprijacije iznese valjane razloge za potrebu hitnog stupanja u posjed nepokretnosti.

U konkretnom slučaju, prema naprijed navedenom proizlazi da su ispunjeni uslovi da se korisniku eksproprijacije dozvoli stupanje u posjed po konačnosti rješenja o

eksproprijaciji, jer su ispunjeni propisani uslovi, odnosno jer je zahtjev podnesen po konačnosti rješenja, jer je predmetna eksproprijacija izvršena radi eksploatacije uglja za potrebe T.E. S., objekta infrastrukture od značaja za Republiku Srpsku, a obezbjeđeni su i dokazi o stanju i vrijednosti ekspropisanih nepokretnosti.

Tužilac osporava razloge zahtjeva za stupanje u posjed navodeći da se ne odnose na korisnika eksproprijacije, već na investitora, koji je preduzeće u privatnom vlasništvu, zbog čega smatra da nema osnova za uvažavanje zahtjeva. Međutim, po ocjeni ovog suda takav prigovor nema osnova, jer Pravobranilaštvo zastupa korisnika eksproprijacije, tj. Republiku Srpsku, čiji je zakonski zastupnik prema odredbama člana 9. Zakona o pravobranilaštvu Republike Srpske, u čije ime je i podnio predmetni zahtjev, kako to iz njegovog sadržaja proizlazi.

Zahtjev je podnesen i rješenje doneseno na osnovu člana 33. stav 3. ZE, pa je bez osnova i prigovor u vezi primjene odredbe člana 33. stav 1. ZE, koja je brisana u izvršenju pomenute odluke Ustavnog suda. Činjenica da je eksproprijacija izvršena radi eksploatacije uglja za potrebe T. S., ne može se posmatrati sama za sebe, jer bez tih radova nema ni funkcije same termoelektrane, a kako je funkcionisanje iste od značaja za R., to je pravilan zaključak da se radi o objektu infrakstrukture. Postojanje i valjanost ugovora o koncesiji se ne može raspravljati u ovom postupku, niti je od značaja za zakonitost osporenog akta, a koncesionar kao investitor u istom nema status stranke, pa ni prigovori na tu okolnost nisu od uticaja na odlučivanje.

Kod takvog stanja stvari po ocjeni ovog suda u pobijanoj presudi nije ostvaren nijedan razlog njene nezakonitosti predviđen u odredbama člana 35. stav 2. ZUS pa se zahtjev tužioca odbija a na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Obzirom da je zahtjev za vanredno preispitivanje odbijen, tužilac nema pravo na naknadu troškova postupka, pa se zahtjev odbija kao neosnovan, na osnovu odredbe člana 49. i 49. a) ZUS, u vezi sa odredbom člana 397. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03-61/13), koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu odredbe člana 48. ZUS.

Zapisničar
Sanja Oraščanin

Predsjednik vijeća
Strahinja Ćurković

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić